

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Райна Николова,

определена за член на научно жури със заповед № РД 38-467/19.09.2014 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, който трябва да даде становище с оглед защитата от Светла Янкулова на дисертационния труд за придобиване на образователната и научната степен „доктор“ по професионално направление 3.6. „Право“ (Административно право и административен процес) на тема „Прокурорът в административния процес“

Светла Янкулова е магистър по право на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ от 2000 г. Тя е и магистър по международно право – право на Европейския съюз на същия университет. От февруари 2003 г. преподава дисциплината „Административно право и административен процес“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и понастоящем заема длъжността „главен асистент“.

Представеният дисертационен труд в обем от 209 страници се състои от увод, три глави и заключение. Като основа за него е послужила значителна по брой библиография – 109 заглавия, от които 100 – на кирилица и 9 – на латиница, цитирани от авторката. Той съдържа 298 позовавания, оформени като бележки под линия. Авторкатата има четири публикации по темата на дисертацията, описани в края на автореферата.

Дисертацията разглежда участието на прокурора в административния процес. Тя си поставя за задача да изследва правната същност на неговите функции и по-специално на ролята и правомощията му в отделните административни производства. Актуалността на теоретичното съчинение е безспорна, а появата му в доктрината – навременна, предвид въвеждането през 2006 г. в Административнопроцесуалния кодекс на прокурорската надзорна функция, допуснатите празноти и колизии в нормативната уредба, появата на неправилна и противоречива съдебна практика, довела до постановяването на тълкувателни решения на общото събрание на колегиите на Върховния административен съд. Научната ценност на дисертацията се състои в нейната новост за юридическата литература, в която отсъства теоретична разработка след приемането на Конституцията на Република България през 1991 г., посветена на правната същност на този конкретно проблем.

Уводът умело обосновава необходимостта от дискутирането в правната доктрина на въпроса за участието на прокурора в административния процес. В него ясно е дефиниран предметът на проучването и задачите, които си поставя теоретичната разработка.

В глава първа „Устройство и функции на българската прокуратура“ се обсъжда нормативната уредба на устройството и принципите на дейността на прокуратурата като част от съдебната власт. В дисертацията се прави интересен и сравнителен исторически преглед на устройството и функциите на прокуратурата. Анализирани се функциите, компетентността и правомощията ѝ, като тези три понятия са изследвани изчерпателно.

В научното съчинение е застъпена тезата, че като част от съдебната власт прокуратурата допринася за осъществяването на нейната правозащитна функция. В този смисъл дисертацията обсъжда прокурорския надзор за

законност върху изпълнителната власт и подробно проучва и представя правната доктрина по темата.

В глава втора „Прокуратурата и изпълнителната власт“ е разгледано съотношението между изпълнителната и съдебната власт в светлината на прилагане на принципа за разделение на властите. Отражена е основната прилика между тях – прилагането на юридически норми и различните белези с оглед целите на правоприлагането – държавно управление при изпълнителната власт и намеса при възникнал спор по отношение на съдебната власт. Съществено място е отделено на правната същност на прокурорския надзор за законност върху изпълнителната власт и са дискутирани разликите между понятията „надзор“ и „контрол“. В дисертацията се прави разграничение между прокурорския и съдебния надзор. В тази си част научното съчинение се базира обстойно на Конституцията.

С приносен характер за административноправната наука е извършената класификация на прокурорския надзор върху изпълнителната власт – надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки, надзор на основание чл. 145 от Закона за съдебната власт и надзор върху актовете на органите на изпълнителната власт, който се реализира чрез участието на прокурора в административния процес. Подкрепям становището на Светла Янкулова, че на прокуратурата се възлага надзорна функция съобразно принципа за разделение на властите в предвидените в Конституцията случаи и че действащата уредба в Закона за съдебната власт разширява конституционните функции на прокуратурата.

Глава трета „Участие на прокурора в административния процес“ е синтезирала в себе си ядрото на дисертационното изследване. В нея са анализирани редица важни въпроси за административното право и административния процес – широкият смисъл, в който се разглежда понятието „административен процес“, изяснена е връзката между понятията „административен процес“ и „административно производство“. Работата обсъжда процесуалния статус на прокурора в административния процес в съотношение на понятията „участници“, „субекти“ и „страни“. Правилно авторката достига до заключението, че прокурорът е страна в административния процес, която защитава държавния или обществен интерес.

Авторката отбелязва, че не е спазено конституционното изискване за съответствие между структурата на съда и на прокуратурата, тъй като не са изградени самостоятелни административни прокуратури като съответни на административните съдилища, а само административни отдели в рамките на окръжните прокуратури.

В теоретичния труд обстойно се прави разбор на редица значими проблеми. С подчертано приносен характер са класификацията на формите на участие на прокурора в административния процес и техните основни белези, както и цялостният анализ на актовете на прокурора като средства за участието му в административния процес.

Научното съчинение притежава важни практически измерения, доколкото открива и анализира недостатъците в нормативната уредба и отправя обосновани предложения *de lege ferenda* за промяна на действащото законодателство. Теоретичната разработка коментира аргументирано практиката на Конституционния съд на Република България. Тя се позовава на примери от практиката на Върховния административен съд относно

изясняването на редица въпроси по разглежданата тематика.

Съдържанието и начинът на изложение на проблематиката показват, че Светла Янкулова притежава необходимата ерудиция и заложи. Полемизира компетентно и аргументирано. Представя множество научни тези не само на съвременни, но и на по-стари автори в областта на административното право и процес, наказателното право и процес, както и на гражданския процес, с което показва своя стремеж да постигне пълнота на изследването си.

Дисертационният труд „Прокурорът в административния процес” е научно съчинение, което съдържа научноприложни резултати с оригинален принос в административноправната наука и свидетелства, че Светла Янкулова има задълбочени теоретични познания по специалността „Административно право и административен процес”, както и способности за самостоятелни научни изследвания. Научното съчинение отговаря на изискванията за структура и съдържание на чл. 27 от Правилника за прилагане на Закона за развитиет на академичния състав в Република България и на чл. 66 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”.

Положените от Светла Янкулова усилия заслужават висока оценка и признание и затова давам положително становище на дисертационния й труд „Прокурорът в административния процес”, с което препоръчвам на научното жури да й бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. „Право” (Административно право и административен процес).

10.10.2014 г.
гр. София

доц. д-р Райна Николова